

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут фінансів, банківської справи
Кафедра фінансових ринків
Навчально-науковий інститут права
Кафедра господарського права та процесу
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ІНФОРМАТИКИ
JOHN SAUOT UNIVERSITY IN ROMA
UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PADOVA
UNIVERSITA DEGLI STUDI DI PERUGIA

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Виїзного науково-практичного семінару
(6-15 жовтня 2017 р.)
та Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(30 жовтня 2017 р.)

Ірпінь-2017

УДК 336.7(477)(06)
ББК 65.9(4Укр)26я431
Т 65

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи
Університету державної фіскальної служби України
(протокол № 3 від 15 листопада 2017 р.)*

Редакційна колегія: **Кужелєв М. О.**, д. е. н., професор, директор ННІ фінансів, банківської справи Університету ДФС України; **Онишко С. В.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансових ринків Університету ДФС України; **Богріновцева Л. М.**, к. е. н, доцент, заступник завідувача кафедри фінансових ринків з наукової та профорієнтаційної роботи Університету ДФС України; **Житар М. О.**, к. е. н., доцент, заступник директора ННІ фінансів, банківської справи Університету ДФС України; **Мацелик Т. О.**, д.ю.н., доцент, завідувач кафедри господарського права та процесу Університету ДФС України; **Antonio Nicolò**, Ph.D. in Economics, Professore ordinario, Department of Economic Sciences, Università degli Studi di Padova; Prof. **Alessandro Signorini**, Ph.D. in Marketing, Assistant Professor of Marketing, Chair, Department of Business Administration, John Cabot University in Roma; Prof. **Francesco Ruscitti**, Ph.D. in Economics, Associate Professor of Economics, Chair, Department of Economics and Social Sciences, John Cabot University in Roma; **Єрмошенко М. М.**, д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри маркетингу, економіки, управління та адміністрування Національної академії управління, Президент Міжнародної академії інформатики; **Костинець Ю. В.**, к. е. н., доцент, вчений секретар Міжнародної академії інформатики; **Ключка О. В.**, к. е. н., доцент, заступник завідувача кафедри фінансових ринків з методичної роботи Університету ДФС України; **Венгуренко Т. Г.**, старший викладач, заступник завідувача кафедри фінансових ринків з навчальної та виховної роботи Університету ДФС України.

Т 65 Трансформація фінансових ринків в умовах глобальної нестабільності: реалії сьогодення та погляд у майбутнє: Збірник матеріалів Виїзного науково-практичного семінару (6-15 жовтня 2017 р.) та Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (30 жовтня 2017 р.) / Університет ДФС України, ННІ фінансів, банківської справи, Кафедра фінансових ринків, ННІ права, Кафедра господарського права та процесу, Міжнародна академія інформатики, John Cabot University in Roma, Università degli studi di Padova, Università degli studi di Perugia. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2017. – 471 с.

Збірник містить матеріали Виїзного науково-практичного семінару, який відбувся 6-15 жовтня 2017 р. та Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, яка відбулася 30 жовтня 2017 р. У збірнику розглянуто розвиток світового фінансового ринку в умовах інтеграційних процесів, зокрема доміанти, ризики та виклики сучасності; особливості функціонування банківської системи в умовах глобалізації фінансових ринків; вплив глобалізації на фондові ринки світу; міжнародну практику та стандарти функціонування страхових ринків; ринок інвестиційних послуг в Україні та світі; сучасні інформаційні та комунікаційні технології в економіці, управлінні та адмініструванні; захист інформаційних ресурсів і проблеми інформаційної та економічної безпеки; правове регулювання ринків фінансових послуг.

Редакційна колегія не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних.

Тези друкуються у авторській редакції. За точність викладеного матеріалу відповідальність покладається на авторів.

УДК 336.7(477)(06)
ББК 65.9(4Укр)26я431
© Університет ДФС України, 2017

Аванесова Ніна Едуардіана Чупрін Євген Сергійович ПРЕАМБУЛИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СТРАТЕГІЧНОГО АЛЬЯНСУ	50
Алексеєнко Людмила Михайлівна Карпа Ірина Степанівна РИНОК ЖИТЛОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЕКОНОМІКИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	54
Андрійченко Жанна Олегівна СУЧАСНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО МОНИТОРИНГУ В УКРАЇНІ	59
Ачкасова Світлана Анатоліївна ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ ЗА ПОКАЗНИКАМИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ СТРАХОВИКІВ	63
Баранов Андрій Леонідович Баранова Олена Володимирівна СТРАХОВА КОРПОРАЦІЯ ЯК ОСНОВНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ	67
Береславська Олена Іванівна Касянчук Дар'я Сергіївна УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ В УКРАЇНІ	69
Берідзе Тетяна Михайлівна СТАТИСТИЧНИЙ МОНИТОРИНГ В ЕКОНОМІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА	73
Бєляєва Ірина Петрівна ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	76
Бистрановський Віталій Олегович ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АВТОТРАНСПОРТНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	79
Блохіна Марія Миколаївна ХЕДЖУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ..	82
Богріновцева Людмила Миколаївна Дорохова Тетяна Олександрівна ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ .	86

Ачкасова Світлана Анатоліївна
*к. е. н., доцент кафедри управління
 фінансовими послугами,
 Харківський національний економічний
 університет імені Семена Кузнеця,
 м. Харків, Україна*

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ ЗА ПОКАЗНИКАМИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ СТРАХОВИКІВ

Стимулювання розвитку страхового ринку, підтримання його стабільності, надійності страховиків – стратегічне завдання держави. Питання розробки методів оцінки ефективності державного регулювання розвитку страхового ринку відповідають Реформі фінансового сектору України [6] та Стратегії реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012-2017 роки [7]. Внаслідок глобалізаційних та інтеграційних процесів в Україні для страхових компаній особливо актуальна проблема капіталізації. Практичним інструментарієм забезпечення належного рівня капіталізації є вимоги до статутного капіталу фінансової установи, що особливо актуально при конвергенції підходів вітчизняних та європейських регуляторів до його формування.

Власний капітал забезпечує платоспроможність страхової компанії, створює умови для її подальшого розвитку в кількісному і якісному напрямках.

Забезпечення стабільності розвитку страхового ринку суттєво пов'язано з ефективним його державним регулюванням. Більшість фахівців пов'язують проблему державного регулювання з ліцензуванням і перевіркою платоспроможності страховиків. У дослідженнях, присвячених сутності державного регулювання, переважно зазначають, що основою є інструменти адміністративного, економічного та правового впливу.

Сутність поняття «розвиток» представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Сутність поняття «розвиток»

Визначення поняття «розвиток»
Процес у наслідок якого відбувається зміна якості чого-небудь, перехід від одного якісного стану до іншого, вищого [2]
Придбання потенціалу для поліпшення, а не саме реальне поліпшення якості або рівня існування [1]
Спрямовані, закономірні зміни в результаті розвитку виникає новий якісний стан об'єкту – його складу чи структури [2]
Такі зміни господарського кругообігу, які економіка сама породжує, тобто тільки випадкові зміни «наданого самому собі», а не того, що приводиться в рух зовнішніми імпульсами [12]
Інтенсивне зростання, що має на увазі якісні зміни в асортименті продукції, застосовуваних технологіях і устаткуванні, організаційній структурі, кваліфікації персоналу [13]
Зміни, що підвищують ступінь організованості системи [8]
Розвиток виробничо-економічних систем» як процес переходу економіко-виробничої системи у новий, більш якісний стан за рахунок нагромадження кількісного потенціалу, зміни й ускладнення структури і складу, в результаті чого підвищується її оперативність руйнуючим впливам зовнішнього середовища [3]

За даними табл. 1 слід визначити «розвиток» функцію змін, якісним результатом, що дає змогу здійснити перехід до високих показників функціонування. Тлумачення сутності розвитку страхового ринку передбачає формування ефективної системи цивільно-правових відносин, що можливо лише при якісному забезпеченні державного регулювання. Крім того, більшість науковців розглядають саме страховий ринок об'єктом регулювання. Узагальнені існуючі погляди на зміст поняття «державне регулювання страхового ринку» наведені в табл. 2.

Таблиця 2

**Трактування сутності поняття
«державне регулювання страхового ринку»**

Автор	Зміст підходу автора, визначення
О. Ф. Філонюк [9]	Сукупність методів, інструментів, за допомогою яких держава впливає на економічну діяльність суб'єктів страхових правовідносин
В. В. Шахов [11]	Здійснюється через спеціальну податкову політику, законами щодо окремих видів підприємницької діяльності
Д. В. Кондратенко [4]	Захист інтересів страхувальників, реєстрація страхових організацій, ліцензування страхових операцій, здійснення контролю за дотриманням страховиками законодавства
В. М. Фурман [10]	Сукупність економічних, адміністративно-правових та організаційно-технологічних відносин між суб'єктами страхового ринку і державою під час цілеспрямованого комплексного впливу останньої на страховий ринок як єдину систему

Отже, огляд вищезазначених понять (табл. 2) свідчить, що зазвичай вплив держави створює умови для реалізації засад законодавства. Автор вважає, що більш точне визначення наведено в Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [5], згідно з яким державне регулювання - це «здійснення державою комплексу заходів щодо регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг з метою захисту інтересів споживачів фінансових послуг та запобігання кризовим явищам», шляхом: 1) ведення державних реєстрів фінансових установ та ліцензування діяльності з надання фінансових послуг; 2) нормативно-правового регулювання діяльності фінансових установ; 3) нагляду за діяльністю фінансових установ; 4) застосування уповноваженими державними органами заходів впливу; 5) проведення інших заходів з державного регулювання ринків фінансових послуг.

Отже, державне регулювання розвитку страхового ринку – це цілеспрямоване та послідовне застосування державою комплексу заходів для формування ефективної системи цивільно-правових відносин учасників страхового ринку для підвищення ступеня захищеності майнових інтересів страхувальників, підвищення інвестиційного потенціалу страхової галузі.

Існує низка факторів, що впливають на розвиток страхового ринку України: пов'язані з попитом на страхові продукти; стосуються діяльності страхових компаній. Існування зовнішніх факторів є наслідком недостатньої ефективності державного регулювання страхової діяльності, а наявність внутрішніх – залежить винятково від політики та менеджменту страхових компаній.

За результатами розрахунків показників капіталізації страховиків за 2006-2015 роки встановлено: зазначені показники не розподілені за законом Гауса, що свідчить про асиметричність їх поділу, тобто існує невідповідність значень моди, медіани і середнього значення. З цією метою проведено їхнє шкальне вимірювання з урахуванням корегуючого коефіцієнта при правобічній і лівобічній асиметрії розподілу значень показників, оскільки методики побудови інтервальних шкал базуються на аксіомі нормальності. Шкали та критерії показників капіталізації страховиків наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Шкали та критерії показників капіталізації страховиків

Позначення показника	Критерії показників капіталізації страховиків:				
	дуже низький	низький	середній	високий	дуже високий
Частка власного капіталу в активах, %	[0; 49,63)	[49,63; 54,16)	[54,16; 58,72)	[58,72; 58,73)	[58,73; 80)
Частка власного капіталу в активах (non-life), %	[0; 60,31)	[60,31; 62,2)	[62,2; 64,11)	[64,11; 64,13)	(64,13; 80)
Частка власного капіталу в активах (life), %	[0; 5,56)	[5,56; 7,55)	[7,55; 19,77)	[19,77; 29,98)	[29,98; 80)

Раціональне використання інформації, а саме значення показників капіталізації страховиків (частки власного капіталу в активах), можливо за умови перетворення її у форму, зручну для подальшого аналізу, спрямованого на ухвалення рішень керівниками страхових компаній, Регулятором і споживачами страхових послуг.

Одержані шкали та критерії показників капіталізації страховиків (табл. 3) удосконалюють методичне забезпечення оцінки ефективності державного регулювання розвитку страхового ринку, що ґрунтується на запропонованих шкалах та критеріях. Отримані наукові результати мають наукову та практичну цінність та можуть бути використані органами державного регулювання для удосконалення регуляторної політики та діагностичного інструментарію.

Розроблено шкали та критерії показників капіталізації страховиків, що удосконалюють методичне забезпечення оцінки ефективності державного регулювання розвитку страхового ринку, що ґрунтується на запропонованих шкалах та критеріях. Отримані наукові результати мають наукову та практичну цінність та можуть бути використані органами державного регулювання для удосконалення регуляторної політики та діагностичного інструментарію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акофф Р. Планирование будущего корпорации / Р. Акофф. – М. : Прогрес, 1985. – 326 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slovnyk.net>.
3. Забродський В. А. Развитие крупномасштабных экономико-производственных систем / В. А. Забродський, Н. А. Кизим. – Х. : Бизнес-Информ, 2000. – С. 72.
4. Кондратенко Д. В. Регулювання страхової діяльності на основі оцінки ризиків / Д. В. Кондратенко. – Х. : ХДТУБА, 2006. – 19 с. (препринт / ХДТУБА).
5. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
6. Реформа фінансового сектора [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrreform.com/presentation_of_reform.
7. Стратегія реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012-2017 роки : Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13.10.2012 р. № 867-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
8. Тодаро П. М. Экономическое развитие / П.М. Тодаро. – М. : ЮНИТИ, 2001. – 672 с.
9. Філонюк О. Ф. Державне регулювання страхової справи в контексті концепції розвитку страхового ринку України до 2010 року / О. Ф. Філонюк // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка, серія «Економіка». – 2006. – Вип. 81-82. – С. 47-51.
10. Фурман В. М. Страховий ринок в Україні: проблеми становлення та стратегія розвитку: Автореф. дис. д-ра екон. наук: 08.04.01 / В. М. Фурман. – К., 2006. – 36 с.
11. Шахов В. В. Страхование : учебник / [В. В. Шахов, Л. К. Никитченко, О. А. Цамутали и др.]. – М. : Анки, 2002. – 480 с.
12. Шумпетер Й. Теория экономического анализа / Й. Шумпетер. – М. : Прогрес, 2002. – 456 с.
13. Ястремська О. М. Інвестиційна діяльність промислових підприємств : методологічні та методичні засади: наукове видання / О. М. Ястремська. – Х. : ХДЕУ, 2004. – 472 с.